

Peter Hultqvist tal vid Folk och Försvars Rikskonferens i Sälen måndagen den 6 januari 2023

Det är i frontlinjen mellan Ryssland och Ukraina som kampen mellan demokrati och diktatur äger rum. Det är en brutal, skoningslös kamp där Ryssland dagligen visar att det fullständigt saknar respekt för internationell lag och rätt.

Kriget kommer att pågå länge än. Om inte Ukraina är framgångsrikt så innebär det att freden i andra demokratiska länder är hotad. Därför finns det inget alternativ annat än att stödja Ukraina i dess svåra kamp.

För mycket lång tid framöver kommer Ryssland att vara den dimensionerande hotbilden för Sverige.

Ryssland vill inte att vi ska gå med i NATO, inte stärka vårt samarbete med Storbritannien och USA, inte stödja de baltiska republikerna, inte att vi ska fördjupa samarbetet med Finland och det övriga Norden, inte arbeta för enighet i Europa, inte stödja oppositionella i Ryssland och Belarus, inte stödja Ukraina, inte kritisera Rysslands folkrättsbrott.

Till allt detta kommer kravet på rysk intressesfär som även omfattar Sverige och Finland, återkommande desinformation, återkommande avslöjat spionage, systematisk kartläggning på svenskt territorium syftande till att förbereda antagonistiska handlingar och cyberattacker.

Om något visar detta att argumenten för att både på kort- och lång sikt stärka svenskt försvar är mycket starka. Vi ska aldrig invagga oss i en falsk säkerhet om att det värsta inte kan hända. Det gör också att tankar om "business as usual" med Ryssland måste vara över för mycket lång tid framöver. Att spekulera om något annat riskerar att spela Ryssland i händerna. Detsamma gäller spekulationerna om vad som händer om Putin försvinner. Inget tyder idag på att vi i framtiden kommer att få se något annat än ett brutalt och auktoritärt Ryssland. Vi måste komma ihåg att det i Ryssland inte finns någon folkligt förankrad demokratisk tradition. Förutsättningarna för att bära fram ett demokratiskt styrelseskick i Ryssland är mycket svaga. Ja, i det närmaste obefintliga.

Vi måste tillsammans med andra bygga en hög tröskel med militär förmåga som helt enkelt avskräcker Ryssland från framtida krigsäventyr. Ukraina ska ha ett fullt stöd tills segern är ett faktum. Därefter måste stödet för uppbyggnad av landet vara tydligt. Ukraina ska i framtiden vara en del av den demokratiska världen.

Tillsammans med ett framtida Nato-medlemskap så är ett fördjupat nordiskt samarbete viktigt och naturligt. Därför har vi från socialdemokraterna föreslagit en gemensam nordisk försvarskommission med förankring i alla nordiska parlament. Det handlar om att skapa gemensamma riktlinjer som konkret fördjupar samarbetet men också är tydligt demokratiskt förankrat.

Hela den Skandinaviska helheten från Arktis, norsk-svensk västkust, Östersjöns inlopp och Östersjön utgör den säkerhetspolitiska miljö som ska analyseras. Framtida hotbilder, lägesanalys, totalförsvarsplanering, effektivt resursutnyttjande,

produktion av materiel, ledningsfunktioner, cybersäkerhet och hybridhot är sådant som det går att utveckla gemensamma ståndpunkter omkring.

Ett genomtänkt och långsiktigt nordiskt agerande är inte bara en viktig säkerhetspolitisk signal. Det är också en styrka för Nato.

Men detta minskar inte behovet av ett starkt nationell svenskt försvar. Enligt Natos stadga så ska varje medlemsland ha kapacitet för att försvara sig självt. Nato handlar om att få skydd när så är nödvändigt, men också att ge skydd till andra.

Det som under de socialdemokratiska regeringarna under 8 år gjorde är något jag är stolt över. Vi lade om försvarsmakten från en inriktning på internationella insatser till nationellt försvar av Sverige, återinförde värnplikten, fördubblade försvarets ekonomiska resurser mellan åren 2015 – 2025, genomförde en omfattande satsning på materiel, etablerade nytt regemente på Gotland och på fem ytterligare orter.

Vi slöt ett 30-tal internationella avtal om internationella samarbete. Det utvecklade möjligheten att fungera interoperabelt med andra länder och agera gemensamt i en krissituation. En rejäl fördjupning skedde i förhållande till Finland, USA och Storbritannien. Detta blev en mycket bra grund för det kommande NATO-medlemskapet.

Jag ska från socialdemokratisk synpunkt nämna några viktiga huvudpunkter inför framtiden:

1. Utökad antal värnpliktiga till minst 10 000 som vårt nästa etappmål. Krigsorganisationen ska 2030 uppgå till minst 100 000 soldater.
2. Fortsatt satsning på Arméns brigader. Fler brigader ska vara inriktningen då markförsvaret är viktigt för långsiktig uthållighet.
3. Fortsatt förstärkning på Gotland med artilleri, luftvärn, underhåll, ledning och samband.
4. Ett nytt regemente inrättas i Kiruna med hänvisning till ökat spänningssläge i Arktis, gränssamarbetet med Finland och Norge och med tanke på säkerhetsbehoven för malmбанan, LKAB:s gruvbrytning, rymdbasen Esrange och värdlandsstödet (HNS). Idag är Lapplandsjägargruppen förlagd till Kiruna. Värnpliktsutbildning bedrivs vid Kalixfors övnings- och skjutfält. Inom ramen för NATO finns också ett ökat intresse för Arktis som strategiskt viktigt område.
5. En stegvis satsning på civilförsvarets uppbyggnad. Det ska dimensioneras utifrån krigets krav. Med krigets krav som grund klarar vi också de civila kriserna. Civilplikt bör införas.
6. Värna svensk kompetens och kunnande när det gäller stridsflyg och ubåtar. Vi förfogar över teknik och kunnande i världsklass som också har stor betydelse för övrigt näringsliv. Det finns inget stridsflygssystem som är så pass anpassat efter nordiska förhållande som JAS-gripensystemet. Detsamma gäller för svenska ubåtar i förhållande till operationer i skärgårdsområden och Östersjön. Detta är svenska säkerhetsintressen som inte får slumpas bort. NATO-medlemskapet kan öppna för nya möjligheter till export och utveckling.

Men detta är inte gratis. Stora pengar ska satsas. Vi förordar en beredskapsskatt som betalas av de mest välbeställda i vårt samhälle. Den ekonomiska ojämlikhet som ökat i vårt samhälle är inte acceptabel. De bäst avlönade kan bidra så att satsningar på försvaret inte reducerar eller tränger ut satsningar på skolan, vården, omsorgen. Rättvis fördelning är viktigt.

Man kan inte bara leva på utgifter, det krävs inkomster också!

Peter Hultqvist, Ordförande Riksdagens Försvarsutskott